

Plan van aanpak bestrijding eikenprocessierups 2020

De eikenprocessierups bracht in 2019 veel overlast met zich mee en de verwachting is dat de rups in 2020 opnieuw voor overlast gaat zorgen. De gemeente heeft als boomeigenaar een zorgplicht. Dit plan van aanpak geeft kort weer hoe de gemeente Zundert haar zorgplicht in 2020 invult en de overlast van de eikenprocessierups tot een minimum wil beperken. Daarbij is aansluiting gezocht met de landelijke Leidraad beheersing eikenprocessierups (2019). Dit plan van aanpak is tot stand gekomen op basis van de evaluatie van de bestrijding in 2019 en in samenspraak met Treeport, ZLTO afdeling Zundert-Rijsbergen en Fruitport West-Brabant.

Inventarisatie

De gemeente Zundert heeft in een digitaal beheersysteem alle gemeentelijke bomen staan. Het gaat in totaal om circa 21.000 bomen, waarvan circa 10.500 bomen behoren tot de soort zomereik (50%). De rups komt in mindere mate ook voor op andere eiken en sporadisch op andere soorten, maar de voorkeur van de rups ligt sterk bij de zomereik. Daarom concentreert de preventieve bestrijding zich volledig op de zomereik.

Preventieve bestrijding

In 2019 zijn circa 3500 bomen preventief behandeld met een bacteriepreparaat. De ervaring is dat op locaties waar preventief is betreden er significant minder meldingen zijn ontvangen. In 2020 wordt de preventieve bestrijding daarom uitgebreid naar circa 7500 bomen. Bij de preventieve bestrijding wordt net als in 2019 rekening gehouden met het voorkomen van beschermde rupsen en vlinders. Bij de Vlinderstichting worden daarvoor gegevens opgevraagd. Op locaties waar niet bestreden kan worden met een bacteriepreparaat wordt gebruik gemaakt van nematoden.

Curatieve bestrijding

In 2019 is in eerste instantie opdracht gegeven om op circa 475 bomen de eikenprocessierups curatief te bestrijden. Dit is gebeurd door de rupsen weg te "plukken". Uiteindelijk is dit aantal bijna twee keer zo hoog uitgevallen door de grote plaagdruk. De verwachting is dat door in 2020 meer in te zetten op preventieve bestrijding er minder curatieve bestrijding nodig is. Wel worden prioriteiten gesteld in de curatieve bestrijding. Gevoelige locaties zoals scholen, kinderdagverblijven, speelvoorzieningen, sportcomplexen en verzorgingshuizen hebben daarbij de hoogste prioriteit.

Natuurlijke beheersing

Op de lange termijn is het wenselijk om meer natuurlijk evenwicht na te streven, waarin de eikenprocessierups wordt bestreden door natuurlijke vijanden. Dit natuurlijke evenwicht kan worden gerealiseerd door de biodiversiteit te stimuleren. Op de korte termijn worden hiervoor al maatregelen

getroffen zoals het ophangen van nestkasten. Op de langere termijn streeft de gemeente naar een bomenbestand met meer diversiteit en meer ecologisch beheer en onderhoud van bermen en watergangen.

Bewonersinitiatief Tiggeltsebergstraat Rijsbergen

Een aantal bewoners van de Tiggeltsebergstraat in Rijsbergen hebben het initiatief genomen om de eikenprocessierups in hun tuinen op natuurlijke wijze te bestrijden. Dit doen ze door natuurlijke vijanden van de eikenprocessierups aan te trekken door onder andere nestkasten en vleermuiskasten op te hangen en beplanting aan te passen en de samenwerking op te zoeken met de gemeente. In overleg met de bewoners is afgesproken om de Tiggeltsebergstraat niet preventief te bestrijden om te voorkomen dat de verschillende methodes elkaar in de weg zitten.

Samenwerking Treeport, ZLTO en Fruitport

Ondernemers in de boomkwekerij, fruitteelt, veeteelt en overige land- en tuinbouw ondervinden ook problemen met de eikenprocessierups. Voor de boomkwekerij zijn dit restricties op de export van zomereiken naar het Verenigd Koninkrijk en aardbeientelers hebben het advies gehad om binnen een straal van 60 meter waarop eikenprocessierupsen zijn aangetroffen niet te oogsten. Op initiatief van Treeport en met ondersteuning van ZLTO en Fruitport wordt er gewerkt aan een breed gedragen samenwerking vanuit de eerder genoemde sectoren en de gemeente Zundert om de overlast en bijkomende (financiële) schade tot een minimum te beperken. Hiervoor wordt informatie gedeeld en wordt mogelijk een deel van de eikenprocessierupsen in het buitengebied, in overleg met de gemeente, door derden bestreden. Onderdeel van de samenwerking is ook het verstrekken van bloemenmengsels aan particulieren en het verstrekken van nestkastjes aan schoolkinderen.

Monitoring

Het monitoren van de eikenprocessierups draagt bij aan een effectieve bestrijding. Hiervoor worden feromoonvallen ingezet. Deze vallen worden opgehangen vlak voordat de vlinders uitvliegen. Met deze vallen kunnen eikenprocessievlinders worden gevangen. Door de feromoonvallen op verschillende locaties in de gemeente Zundert op te hangen kan ook worden nagegaan hoe effectief de verschillende bestrijdingsmethodes zijn. Tegelijkertijd geven de feromoonvallen inzicht in de verwachte plaagdruk voor het jaar daarop.

Communicatie

Over de wijze waarop de gemeente de eikenprocessierups bestrijdt wordt in 2020 proactief gecommuniceerd via verschillende kanalen. De communicatie richt zich verder zowel op wat mensen zelf kunnen doen om de rups te bestrijden, als wat ze moeten doen als ze met de brandharen in aanraking komen. Daarin wordt samengewerkt met de GGD. Collega's van het KCC worden geïnformeerd over de bestrijding en zullen beschikken over een lijst met veel gestelde vragen en antwoorden. Voor de externe communicatie wordt een communicatieplan opgesteld.

Evaluatie

Net als in het najaar van 2019 vindt er in 2020 een evaluatie plaats over de bestrijding van de eikenprocessierups, de communicatie en de afhandeling van meldingen. Verbeterpunten worden meegenomen in de voorbereiding op de bestrijding in 2021.